

Kurt Wenner și pastelul în arta stradală

Lector. univ. dr. Constantin-Adrian Corcăcel
Facultatea de Arte – Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
adriancorcacel@gmail.com

Abstract:

Through his works, the contemporary art creator does not tend to represent only the aesthetic interface of the social environment, but, first of all, to develop suggestive and deep messages related to everyday challenges, his work being able to have an interactive role and, at the same time, an educational purpose. In this context, the street pastels of the visual artist Kurt Wenner are edifying images that meet the public, interfering with the latter in its pedestrian environment, in both a pavement and parietal display. The dominant subjects of his works attract by bringing back to attention the values of classical and ancient culture as well as by complex compositional schemes substituted for extremely accentuated perspective axes.

Key words: pastel, contemporary art, Kurt Wenner, visual artist, the painting, street art.

În genere, pastelul privit ca tehnică artistică este considerat un medium de eșalon secund, fiind studiat și întrebuințat la adevăratele sale valențe mai ales în perioada Barocă și Rococco. În contemporaneitate, școlile de pastel din țările vestice încearcă să reșeze pastelul pe un loc cât mai vizibil, subliniindu-i calitățile plastice precum versatilitate tehnică, multiple posibilități de exprimare picturală și grafică, mod ușor de acoperire și logistică redusă. În ziua de azi acest mediu de lucru este împărțit în mai multe categorii, în funcție de nivelul de aderență sau de întindere pe suportul de lucru ori în funcție de rețeta întrebuințată în amestecul liantului cu pigmentul pudră (pur). Astfel, în comerțul de specialitate întâlnim: pastel cretat (uscat), pastel moale, pastel tare și pastel gras (uleios). În ultimii ani, în industria materialelor de artă plastică a apărut și pastelul acuarelabil, iar în magazinele de specialitate au apărut tot mai des pastelurile handmade realizate de către artiști pasteliști care doresc să diversifice textura și nuanțele acestei tehnici de lucru (vezi fig. 1).

Din această ultimă categorie de artiști face parte și Kurt Wenner¹, un

¹ Kurt Wenner (n. 1958), artist plastic, teoretician și arhitect din S.U.A., susținător al

specialist al artei stradale și al obținerii iluziilor 3D, un maestru al tehnicii de pastel, creațiile sale fiind cunoscute atât în mediul artistic profesionist de stat, cât și în mediul privat. Pe parcursul carierei sale Wenner a militat pentru readucerea în atenția iubitorilor de artă a valorilor clasice, care, în viziunea sa, ar trebui să fie limbajul de bază în ceea ce privește creația artistică.

Fig. 1 - Cutie cu pastel handmade,
marca Diane Townsend (S.U.A.)

Astfel că, artistul își exprimă teoriile nu doar prin lucrările sale, ci și în scris ori prin viu grai, fiind deseori invitat la diverse sesiuni științifice sau la alte evenimente culturale de marcă. În paralel cu partea de creație artistică, Wenner se ocupă și de partea academică, ocupând postul de lector la Galeria Națională de Artă și la Instituția Smithsonian, cât și pe cel de coordonator de atelier la Studiourile Disney și Warner Brothers din Statele Unite ale Americii. În acest demers, Kurt Wenner a fost premiat la nivel național, fiindu-i oferită Medalia Centrului Kennedy în anul 1991, ca semn de apreciere în ceea ce privește educația în artă. De asemenea, teoriile sale în legătură cu

picturii stradale 3D în tehnica pastelului.

principalele unelte care ne pot îndruma în arta digitală, și anume redescoperirea desenului clasic, cât și înțelegerea spațiului în exprimarea perspectivală, sunt transpuse într-o carte de excepție cu titlul *Asphalt Renaissance* (vezi fig. 2).

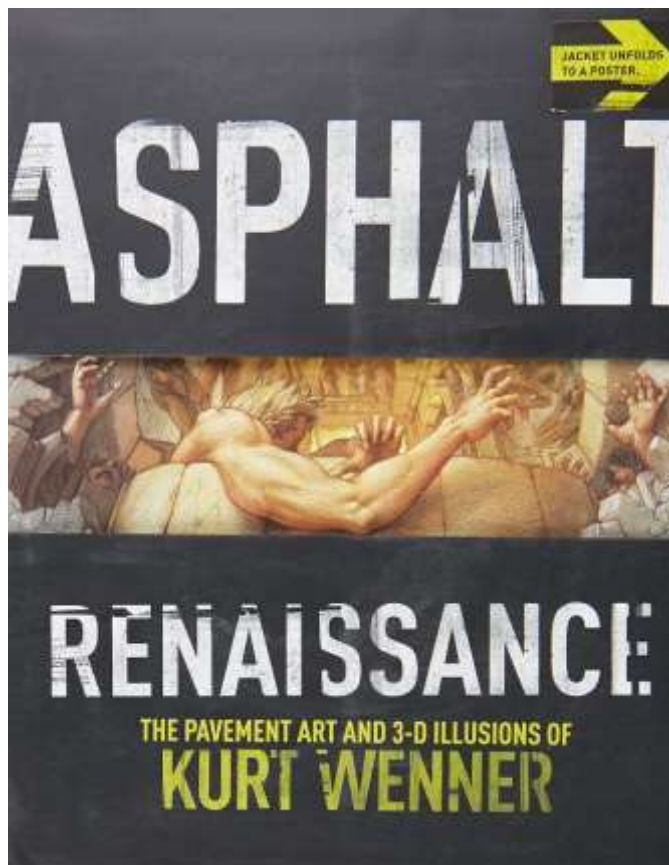

Fig. 2 - Coperta 1 a cărții *Asphalt Renaissance* scrisă de artistul pastelist și teoreticianul Kurt Wenner

Referitor la modul de lucru în arta stradală, Wenner întrebuințează pastelul moale, un medium care permite o acoperire rapidă, atât pavimentară, cât și parietală. Însă, artistul nu întrebuințează batoanele ori stickurile de pastel comercializate pe piața materialelor de artă din cauză că acestea nu au nivelul dorit de aderență corespunzător diverselor suprafețe rugoase specifice mediului urban. Astfel, Wenner își produce singur pastelul moale, întrebuințând o metodă handmade prin care reușește să producă sute de stickuri cu o consistență diversificată în multiple nuanțe și tonuri (vezi fig. 3).

Acest tip de pastel obținut manual are însușiri deosebite în ceea ce privește densitatea pigmentară și capacitatea de acoperire, fiind mult mai rezistent la rupere și sfărâmare. În general, astfel de pasteluri sunt de o calitate superioară deoarece sunt obținute din pigmenți naturali care oferă o textură deosebită, cât și o rezistență mai mare la factorii naturali externi.

Fig. 3 - Fotografie cu pastelurile handmade fabricate de către Kurt Wenner după rețete proprii (foto Kurt Wenner)

Însă, aportul cel mai mare pe care îl are artistul Wenner la dezvoltarea artei stradale se observă prin fascinantele desene monumentale executate în stradă, în mediul urban, direct sub privirile publicului. Astfel, artistul implementează efecte perspective spectaculoase care descriu elemente arhitecturale și sculpturale specifice artei antice și renaștentiste. Astfel de imagini sunt realizate printr-un studiu asiduu care are la bază scheme compoziționale complexe exprimate în inedite viziuni conceptuale contemporane. Interesant este faptul că Wenner adaptează subiectele sale la textura și la caracteristicile spațiului de execuție/expunere ales și, firește, la cultura locală. Nimic nu este întâmplător în arta sa. Latura originală a lucrărilor se face remarcată mai ales prin efectele optice 3D care fac ca privitorii să se contopească vizual cu opera în sine (vezi fig. 4). De asemenea, Kurt Wenner participă la diverse festivaluri internaționale de artă stradală

uimind prin execuția figurativă, cât și prin concept și simbolistica imaginilor.

Născut în California, într-o zonă exotică decorată cu grădini luxuriante și clădiri frumoase, artistul va fi influențat în toată cariera sa de adaptarea elementelor naturale, vegetale în contextul spațiului architectural creat de om. Focusul său pentru studierea anatomică a figurii umane a venit pe fundalul unui incident survenit în primul an de studiu de la Școala de Design din Rhode Island, unde i s-a sugerat că nu prezintă vreo urmă de talent în această direcție. Astfel că, se mută la Art Center College of Design din Pasadena, unde, datorită unui profesor cu har, înțelege și învață tainele desenului după natură, implicit ale anatomiei umane.

După ce a lucrat timp de șaptesprezece ani ca ilustrator la NASA, în anii 1980, Wenner pleacă în Europa pentru a fi mai aproape de capodoperele antichității și de arta măștrilor din Renaștere și Baroc. Astfel, timp de mai mulți ani, artistul a trăit în Roma, unde este atras mai ales de muzeele citadelei și de textele vechi. Fiind un artist complex, a studiat la scară largă arta sculpturii, ceramicii, designului architectural, cât și exprimarea în desen afectelor tridimensionale.

Fig. 4. Fotografie cu lucrarea pavimentară „Grand Canyon”, Chicago, S.U.A.

Viața în Roma devine o căutare frenetică a modului de lucru manierist și a valorilor Renașterii și Antichității. „[...] Spectrul de tehnici utilizate este variat și eficient, de la desen la pictură (în numeroasele sale forme), de la sculptură la ceramică. Studiul este riguros și atent: la utilizarea perfectă a perspectivei, alături de efecte optice și trucuri precum anamorfoza. Soliditatea proiectării lucrărilor lui Wenner are loc în momentul execuției: medii delimitate anterior de geometrii reci ale arhitecturii sunt transmutate în spații ale realității visate, efemere, [...]”².

Arta lui Kurt Wenner pune în centrul atenției frumusețea anatomică a corpului uman, personajele sale apărând în formule contorsionate și în posturi perspectivale fanteziste, în general reprezentând simboluri ale mitologiei antice (vezi fig. 5).

În același context, artistul conturează propriilor personaje o notă de subtilă ironie, acestea fiind descrise printr-un fizic zvelt și expresiv, la limita

Fig. 5 - Fotografie cu artistul în timpul lucrului la „Vertumnus și Pomona”.

² Paola Artoni, Paolo Bertelli, *Kurt Wenner Master Artist*, Gazoldo degli Ippoliti, Museo d'Arte Moderna, 2002, pag. 10.

dintre caracter și caricatură.

Uneori, Kurt Wenner își concepe imaginile atât pe plan pavimentar, cât și pe plan parietal, introducând posibilitatea interacțiunii directe a publicului cu lucrarea sa, făcând-o în acest mod interactivă (vezi fig. 6).

Atmosfera ludică a lucrărilor sale transpune privitorul undeva între realitate și ficțiune, formând o conexiune specială între operă și cadrul public. Pastelul soft ajută la creșterea nivelului spectacular al procesului nașterii unei astfel de opere prin modul rapid de acoperire, prin strălucirea pigmentară, cât și prin versatilitate în redarea diferitelor tipuri de textură și materialitate.

Fig. 6 - Fotografie cu lucrarea interactivă „*Pearls of Dubai*” executată atât pe plan orizontal (pavimentar), cât și pe plan vertical (parietal), Dubai, Emiratele Arabe Unite.

Printre alte teme abordate de Kurt Wenner în creațiile sale de mari dimensiuni realizate în pastel moale pe asfalt se numără și cele cu subiect religios. O astfel de lucrare cu denumirea de *Judecata de Apoi* are dimensiunile de 600 x 2600 centimetri, fiind executată în anul 1991 pe pavimentul din fața Sanctuarului *Santa Maria delle Grazie*. Fiind un artist conectat la realitate și la provocările actuale, Wenner a realizat și lucrări de artă 3D pe teme ecologice, atrăgând atenția asupra schimbărilor climatice și a influenței nocive a activității umane față de mediul înconjurător. Un astfel

de proiect monumental este cel denumit *Greenpeace – Milioane de semnături* (Sediul Bruxelles, realizat în decembrie, 2010), constând într-o imagine executată la inițiativa Greenpeace și a unui număr de peste un milion de cetățeni europeni ce au semnat o petiție către Comisia Uniunii Europene pentru a interzice culturile modificate genetic (vezi fig. 7). Lucrarea are forma unui banner circular uriaș și este imprimată pe țesătură ecologică care are pe margini cele un milion de semnături. Această imagine a avut impact major asupra publicului, diametrul bannerului fiind de 22 metri, fiind considerat un record mondial în imagini imprimate (vezi fig. 7).

Prin modul său de lucru, cât și prin complexitatea ansamblului și prin perfecțiunea detaliilor, Kurt Wenner a captivat atenția mass-media ajungând foarte popular în peste 30 de țări. Despre artist și despre opera sa s-au scris zeci de articole, dar s-au realizat și documentare precum cel filmat de National Geographic sub denumirea de *Masterpieces in Chalk*. Acest lung metraj a câștigat mai multe premii, realizatorii filmului surprinzând numeroasele provocări cu care s-a confruntat artistul în periplul său artistic prin Italia și Elveția. De asemenea, *Muzeul 3D al Minunilor* din Playa del Carmen, din Mexic, i-a acordat un spațiu de 2500 metri pătrați pentru a fi expuse câteva dintre desenele sale interactive.

Fig. 7 - Fotografie cu lucrarea „Greenpeace – Milioane de semnături” (2010), sediul Uniunii Europene, Bruxelles, Belgia.

Prin realizările sale artistice, Kurt Wenner demonstrează că, dacă stăpânești arta clasică, cu toate atributele sale legate de studiul după natură și studiul geometriei spațiale, poți avea capacitatea de a te dezvolta în mai multe domenii și de a atinge perfecțiunea în mai multe tehnici de lucru.

Bibliografie:

1. CREEVY Bill, *The Pastel Book, Materials and Techniques for Today's Artist*, New York, ed. Watson-Guption Publications, 1999.
2. RAȚIU Dan-Eugen, *Disputa modernism-postmodernism. O introducere în teoriile contemporane asupra artei*, Cluj-Napoca, ed. Eikon, 2012.

Surse online:

1. <https://kurtwenner.com/classical-drawing-for-pavement-art/>
2. <https://kurtwenner.com/biography/>
3. <https://kurtwenner.com/book.html>